

Nader onderzoek vleermuizen

OBS de Zwaan, Zwanenburg

20 augustus 2024, definitieve versie

Nader onderzoek vleermuizen

OBS de Zwaan, Zwanenburg

Projectleider	K.N. Raatjes
Auteur	K.N. Raatjes
Kwaliteitscontrole	M. Korthorst
Opdrachtgever	Gemeente Haarlemmermeer Van Riezen & Partners OBS de Zwaan
Contactpersoon opdrachtgever	Mark van Otterlo (Van Riezen & Partners) Rachid Maachou (Gemeente Haarlemmermeer)
Foto's en afbeeldingen	C. van den Tempel
Projectnummer	M-23-50528
Wijze van citeren	Raatjes, K.N. & M. Korthorst (2024). Nader onderzoek Vleermuizen. OBS De Zwaan, Zwanenburg. M-23-50528. Natuurlijke Zaken, Heiloo.

© Natuurlijke Zaken

De zakelijke dienstverlening van Landschap Noord-Holland

Postbus 222

1850 AE, Heiloo

088-0064400

www.natuurlijkezaken.nl

Inhoudsopgave

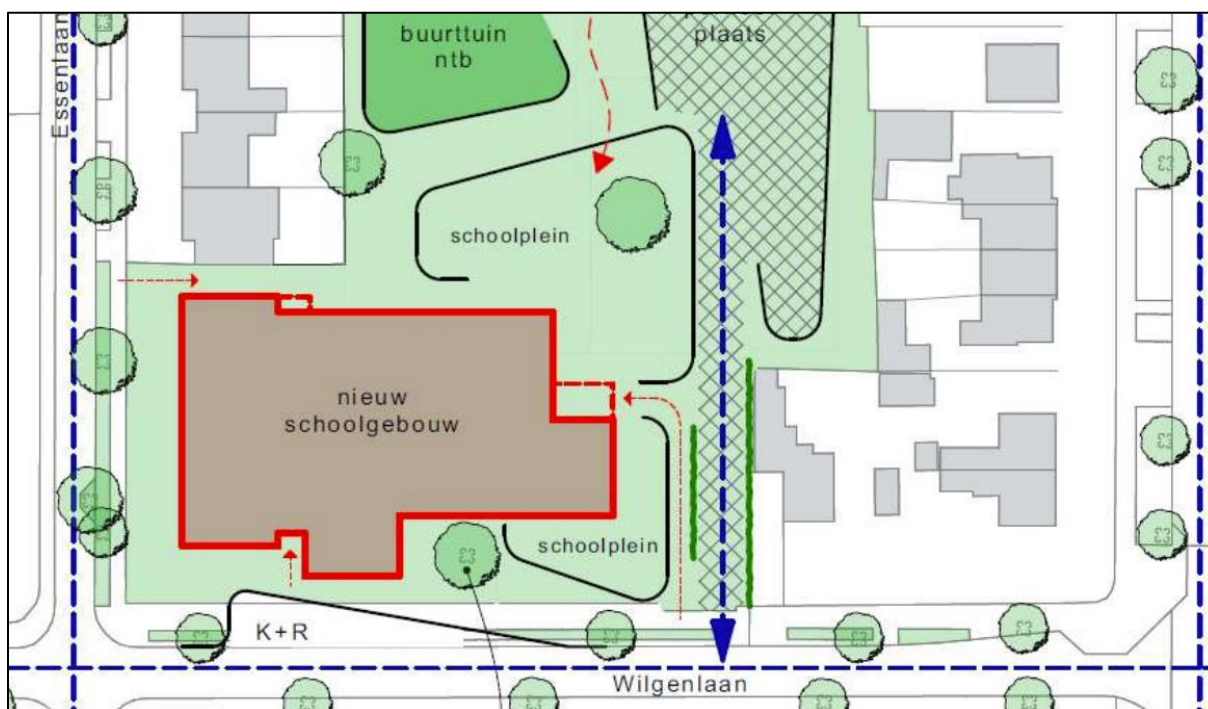
1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	PLANGEBIED.....	6
1.3	DOEL	7
2	METHODE	8
2.1	VLEERMUIZEN.....	8
3	RESULTATEN ONDERZOEK	10
3.1	VLEERMUIZEN.....	10
3.1.1	<i>Resultaten</i>	10
3.1.2	<i>Effecten</i>	11
4	CONCLUSIES.....	12
4.1	CONCLUSIE	12
4.2	VERVOLGTRAJECT	12
5	LITERATUUR	13

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de gemeente Haarlemmermeer is een bestemmingsplan opgesteld voor de herontwikkeling van OBS De Zwaan. Momenteel is OBS De Zwaan opgesplitst op twee locaties. Op de locatie de Wilgenlaan moet in de toekomst één schoolgebouw komen te staan. Het oude schoolgebouw dat op deze locatie staat moet na bouw van de nieuwbouw gesloopt (zie Figuur 1-1) worden. Vanwege de beperkingen vanuit het Luchthavenindelingsbesluit is het nodig om de huidige bestemming ter plaatse van het slopen gebouw om te zetten naar een nieuwe bestemming. De exacte begrenzing is ten tijde van het uitvoeren van onderliggend onderzoek nog niet precies duidelijk. Wel is het duidelijk dat het gaat om het gebied, inclusief grasveld/(moes)tuin die nu al behoren bij het schoolgebouw. Het onderzoek op/ naar dit terrein met betrekking tot vleermuizen is binnen deze rapportage uitgewerkt.

Binnen het plangebied wordt een nieuw schoolgebouw gerealiseerd. Het eerste schetsontwerp is weergegeven in Figuur 1-1.

Figuur 1-1. Bouwcontour nieuw schoolgebouw en beoogde inrichting onbebouwde gronden (Gemeente Haarlemmermeer, 2023).

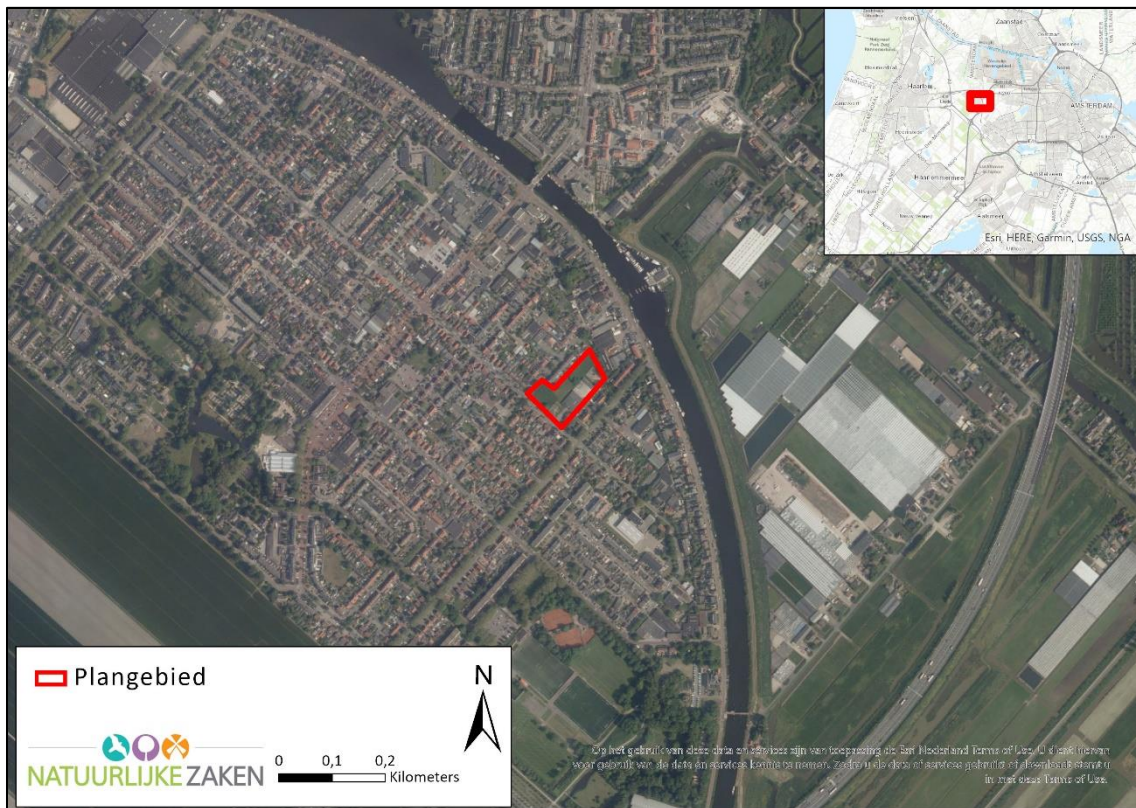
In 2021 is voor het planvoornemen (sloop, nieuwbouw en aanbouw tijdelijke gebouwen) een Quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd door Natuurlijke Zaken (van den Tempel, 2021). Binnen deze Quickscan is onderzoek gedaan naar beschermde natuurwaarde binnen het plangebied.

Uit de scan is naar voren gekomen dat in het bestaande pand mogelijkheden zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone- of ruige dwergvleermuis), bijvoorbeeld in de spouwmuur of onder de boeiborden langs het gebouw. Het hoofdgebouw bevat een spouwmuur en toegang tot de spouw, middels kleine spouwgaten. Tevens zijn er bij de daklijsten ook kleine toegangsmogelijkheden gezien. Door de sloop van de gebouwen gaan de potentiële verblijfplaatsen verloren, deze verblijfplaatsen zijn beschermd onder de Omgevingswet. Om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van vleermuizen en eventuele verblijfplaatsen is een nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd.

1.2 Plangebied

Zwanenburg bestaat overwegend uit rechte straten met woonblokken waarbinnen vooral bedrijvigheid of grote tuinen te vinden zijn. De centrale straat is de Dennenlaan. Het plangebied ligt ten oosten van de Dennenlaan.

Het huidige schoolgebouw bevat één bouwlaag. Het gebouw bevat een spouwmuur en de dakranden worden omzoomd door daklijsten. Omheen het gebouw heen is speelruimte; een sportveld en gras met daarop een paar grote bomen en een moestuin waarin de scholieren zelf kunnen tuinieren. Aan de achterzijde van het schoolgebouw is een jeugdhonk/hangplek aanwezig inclusief speeltoestellen.

Figuur 1-2 Ligging van het plangebied OBS De Zwaan (bron kaartmateriaal: Esri).

Figuur 1-3. Aangezicht van het plangebied.

1.3 Doel

Het doel van onderliggende rapportage is het verkrijgen van gegevens over het voorkomen van vleermuizen in het schoolgebouw die daarvoor geschikt zijn bevonden en de directe omgeving van het plangebied. Daarbij zijn de volgende vragen gesteld:

- Welke beschermde soorten komen in het plangebied voor?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige beschermde soorten?
- Leidt de ingreep (mogelijk) tot overtreding van de verbodsbepalingen vanuit de Omgevingswet?

2 Methode

In onderstaande hoofdstuk wordt de methodiek beschreven van de verschillende soorten welke onderzocht zijn tijdens het nader onderzoek.

2.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het geldende vleermuisprotocol van de Gegevens Autoriteit Natuur (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus; Zoogdiervereniging, 2021). Om te weten/ inzicht te verkrijgen naar aanwezige functies binnen en buiten het plangebied, is voorafgaand aan het veldbezoek een ronde gelopen om waar te nemen waar de potentiële verblijfplaatsen kunnen zitten en welke het meest geschikt zijn om bij deze locaties het onderzoek te kunnen starten.

Voor het uitvoeren van het onderzoek is rekening gehouden met het voorkomen van verblijfplaatsen/ vliegroutes/ foerageergebieden van een twee verschillende vleermuizen welke (mogelijk) in bomen hun verblijfplaats kunnen hebben, te weten gewone- en ruige dwergvleermuis. Daarnaast is tevens laatvlieger als soort meegenomen, aangezien dit ook een soort is welke in gebouwen kan voorkomen. Andere soorten vleermuizen zijn op voorhand (binnen de Quickscan) uitgesloten. Bij het aantreffen van deze of een eventuele andere soort vleermuis binnen het plangebied of haar omgeving wordt wel direct onderzoeksinspanning opgeschaald om ook te voldoen aan de inspanning voor deze soort.

Tijdens de veldbezoeken is op basis van geluid en zicht geïnventariseerd. Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd door deskundigen op het gebied van vleermuizen. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname en- vertragingfunctie (Pettersson D240x, de Echometer Pro of de Batlogger M) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden, hoorbaar gemaakt. Aan de hand van deze echolocatie zijn veel vleermuizen direct op soort te brengen. Daarnaast zijn zichtwaarnemingen verzameld door gebruikt te maken van de Guide Infrared Guide IR TK611 19mm Warmtebeeldcamera. Op basis van deze gegevens en veldkennis welke aanwezig is bij de onderzoeker, is bepaald welke functies het plangebied voor welke soort heeft.

Om te kunnen voldoen aan de 75% zichtwaarneming is beoordeeld dat het plangebied bezocht moest worden door één persoon. Desalniettemin, tijdens iedere ronde is het plangebied onderzocht door twee onderzoekers. Hierbij heeft iedere onderzoeker zich gericht op één van de hoeken van het gebouw die tegenoverstaand was van waar de andere onderzoeker aanwezig was.

Na het uitvliegmoment (circa 60 min tot 90 min na zonsondergang) is het plangebied en haar omgeving afgelopen, zodat ook gecontroleerd kon worden of vleermuizen in de directe omgeving aanwezig waren/ aan het foerageren waren.

Er is onderscheid gemaakt tussen foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen. In de voorjaar/ zomerperiode (mei - juli) zijn drie veldbezoeken uitgevoerd om te zoeken naar vliegroutes/ foerageergebied/ zomer-/kraamverblijfplaats. In de paarperiode (half augustus-september) zijn twee veldbezoeken uitgevoerd om te luisteren naar paarroepen van vleermuizen waarmee paarterritoria of paarverblijven kunnen worden vastgesteld.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden gunstig voor vleermuisonderzoek, te weten weinig wind en niet te koud. Dit met uitzondering van het laatste bezoek waarbij tijdens de laatste 15 minuten motregen heeft gevallen. De weersomstandigheden en dagen waarop veldbezoeken hebben plaatsgevonden zijn weergegeven in Tabel 2-1.

Tabel 2-1. Bezoekdata van vleermuisonderzoek.

Datum tijd	Zon onder/op	Temp (°C)	Wind (BFT) -richting	Onderzoeker(s)
22 augustus 2023 21:00 – 00:00	20:53	20	W2	K.N. Raatjes J. Motz
12 september 2023 20:30 – 23:00	20:04	21	N2	K.N. Raatjes J. Motz
07 juni 2024 t/m 21:45 – 00:00	22:01	12	NW1	K.N. Raatjes M. Korthorst
08 juni 2024 03:15 – 05:20	05:19	10	Z2	K.N. Raatjes
03 juli 2024 22:00 – 00:00	22:07	14	ZW2	K.N. Raatjes S. Ingelse

Tabel 2-2. Bezoektijden naar vleermuisprotocol 2021. Afgeleid naar de te onderzoeken soorten.

Vleermuisprotocol 2021	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats
Periode van	(10 mei) 15 mei - 15 jul (20 jul)	15 mei - 15 sept	15 aug - 1 okt
Verplichte starttijd t.o.v. zonsondergang bij avondonderzoek	0 min na	0 min na	30-60 min na
Verplichte eindtijd t.o.v. zonsopkomst bij ochtendonderzoek *	(30 min) 0 min voor	(30 min) 0 min voor	Tot 0 uur voor, eerder bij kou
Aantal & duur veldbezoeken	2 x 2 uur, 's avonds waarvan 1 ronde in juni	3 x 2 uur, waarvan ten minste 1 ochtend*, 2 in de avond en 1 x in de kraamperiode	2 x 2 uur waarvan 1x 's avonds
Periode tussen veldbezoeken	Tenminste (10) 20 dagen	Tenminste (10) 20 dagen	Tenminste (10) 20 dagen
Temperatuur hoger dan	(10 - 11) 12°C	12°C	(10) 12°C
Windkracht minder dan	5 Bft	5 Bft (7 Bft)	5 Bft
Maximale neerslag	Motregen	Motregen	Motregen

3 Resultaten Onderzoek

3.1 Vleermuizen

Gedurende vijf bezoeken is onderzocht of en hoe vleermuizen gebruik maken van het plangebied en haar omgeving. In de onderstaande paragraaf wordt beschreven welke resultaten zijn waargenomen tijdens de verschillende rondes. In de paragraaf effecten worden de resultaten gekoppeld aan het planvoornemen om te zien of een overtreding plaatsvindt of dat het project doorgang kan vinden zonder een overtreding op de Omgevingswet met betrekking tot Flora- en Fauna-activiteiten.

Figuur 3-1. Waarnemingen van alle onderzoeksrondes gecombineerd.

3.1.1 Resultaten

Tijdens het nader onderzoek naar vleermuizen zijn uit de gebouwen geen uitvliegende dieren waargenomen. Er zijn geen activiteiten waargenomen die aantonen dat vleermuizen gebruik maken van het schoolgebouw als actieve verblijfplaats. Circa een half uur na zonsondergang wordt het grasveld aan de westzijde van het schoolgebouw gebruikt als foerageergebied. Maximaal 3 foeragerende dieren zijn hier waargenomen. Aanvliegrichting was constant vanuit het noord/westen. Gezien het aantal dieren en de aanwezigheid van overig groen, kan niet gesproken worden over essentieel foerageergebied.

Ter hoogte van nummer 14-16 is een vermoedelijke verblijfplaats aanwezig. Op deze locatie is een gewone dwergvleermuis vanaf zonsondergang aan het foerageren geweest, zowel tijdens najaar- als tijdens voorjaarsrondes. Ook op de kruising van de Wilgenlaan, Essenlaan en de Platanenlaan is een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen, waarvan het vermoeden is dat er binding is met een van de gebouwen in de directe omgeving. De woonhuizen aan de IJweg zijn ongeschikt. In de voortuinen en onder de platanen die langs de weg stonden is tijdens geen van de bezoeken activiteit waargenomen.

Daarnaast zijn tijdens verschillende momenten rosse vleermuizen overvliegend waargenomen. Deze rosse vleermuizen bevonden zich op aanzienlijke hoogte waardoor geconcludeerd kan worden dat de verblijfplaats van deze exemplaren ruim buiten het plangebied zijn gelegen. Soms bleven ze foeragerend in het gebied hangen. Dit was nooit langer dan 10-15 min, waardoor dit niet als essentieel gezien kan worden.

3.1.2 Effecten

Tijdens het onderzoek zijn gewone dwergvleermuizen op de planlocatie en haar omgeving waargenomen. Het planvoornemen is om de gebouwen binnen het plangebied te slopen en nieuwbouw te plaatsen. Binnen de bebouwing zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Er geen sprake van een aantasting van essentieel foerageergebied en (essentiële) vliegroutes zijn niet waargenomen. Het planvoornemen heeft geen effect op verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is geen sprake van een overtreding van de Omgevingswet met betrekking tot Flora- en Fauna-activiteiten.

4 Conclusies

In het voorgaande hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek. In het volgende hoofdstuk worden de conclusies getrokken en wordt aangegeven wat het vervolgtraject is dat gevolgd dient te worden.

4.1 Conclusie

Tijdens het seizoen 2023/2024 is onderzocht of gewone-, ruige dwergvleermuizen en laatvliegers gebruik maken van het pand Wilgenlaan 83 te Zwanenburg. Op basis van het nader onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

- Er zijn geen paarverblijfplaatsen van gewone-, ruige dwergvleermuis en laatvlieger;
- Er zijn geen zomerverblijfplaatsen van gewone-, ruige dwergvleermuis en laatvlieger;
- Er zijn geen kraamverblijfplaatsen van gewone-, ruige dwergvleermuis en laatvlieger;
- Er zijn geen vliegroutes die essentieel zijn waargenomen binnen het plangebied;
- Het plangebied bevat foerageergebied dat niet als essentieel wordt gezien;
- In de directe omgeving van het plangebied zijn verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

4.2 Vervolgtraject

Met betrekking tot het vervolg van de werkzaamheden dient gelet te worden op het volgende:

- De (algemene) zorgplicht;
- Algemene broedvogels, zoals beschreven in de Quickscan (van den Tempel, 2021). Op het platte dak kunnen mogelijk vogels broeden als kleine mantelmeeuw, zilvermeeuw en scholekster. Nesten van deze soorten zijn alleen beschermd als de nesten in gebruik zijn.
- Aangepaste of geen verlichting, wanneer in de nachtelijke uren gewerkt dient te worden tijdens de actieve periode van vleermuizen (mei-oktober).

5 Literatuur

- BIJ12. (2017). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus*. Utrecht: BIJ12.
- BIJ12. (2017). *Kennisdocument Gewone grootvleermuis Plecotus auritus*. Utrecht: BIJ12.
- BIJ12. (2017). *Kennisdocument Gierzwaluw Apus apus*. Utrecht: BIJ12.
- BIJ12. (2017). *Kennisdocument Rosse vleermuis Nyctalus noctula*. Utrecht: BIJ12.
- BIJ12. (2017). *Kennisdocument Ruige dwergvleermuis Pipistrellus nathusii*. Utrecht: BIJ12.
- BIJ12. (2017). *Kennisdocument Watervleermuis Myotis daubentonii*. Utrecht: BIJ12.
- BIJ12. (2022). *Kennisdocument Huismus Passer domesticus*. Utrecht: BIJ12.
- Bouwens, S.; Wergroep Kleine Marterachtigen. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. Nijmegen: Zoogdierenvereniging.
- Dietz, C., & Kiefer, A. (2017). *Veldgids vleermuizen van Europa*. Zeist: KNNV uitgeverij.
- Kapteyn, K. (1995). *Vleermuizen in het landschap*. Haarlem: Schuyt & Co.
- Lang, F. (2020). *Zijl 41-75 te Bergen Toetsing in het kader van de natuurwetgeving*. Alkmaar: Van der Goes en Groot.
- Netwerk Groene Bureaus. (2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017)*. Odijk: Netwerk Groene Bureaus.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus; Zoogdierverseniging. (2021). *Vleermuisprotocol 2021, januari 2021*. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl.
- Van den Tempel, C. 2021. Van den Tempel, C. (2021). *Quicksan Wet natuurbescherming*. Basisschool de Zwaan, Zwanenburg. M-21-50500.26. Natuurlijke Zaken, Heiloo.

Digitale rapportages

Gemeente Haarlemmermeer, 2023. Zwanenburg Wilgenlaan 83. Bestemmingsplan – 24 november 2023
 Toelichting. Gevonden via:
https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0394.BPGzwbwilgenln83-B001/t_NL.IMRO.0394.BPGzwbwilgenln83-B001.pdf Geraadpleegd op: 20-08-2024.

Websites

Maps.noord-holland.nl
Waarneming.nl
Telmee.nl
Bij12.nl
Verspreidingsatlas.nl

